

SKULPTUREN ER EN PORTAL IND TIL NUET

Om billedkunstner Vivian Høi Nielsens keramiske skulpturer

Af Trine Rytter Andersen

For godt et års tid siden oplevede jeg Vivian Høi Nielsens kunst på en udstilling hos Galleri V58 i Aarhus. Der var mange mennesker til stede, og jeg skulle holde åbningstalen. Mens jeg forsøgte at samle mine tanker om talen, undgik jeg at komme i snak med gæsterne ved at vende mig bort fra mængden og i stedet betragte kunsten. Der midt i et brus af stemmer, faldt mit blik til ro på en mindre figur fra Vivian Høi Nielsens hånd. Figuren: en organisk og netagtig struktur, der udfoldede sig som et skelet omkring et indre hulrum, lignede med sine sangerende benhvide og koralagtige farver grangiveligt naturen selv. Mens jeg betragtede den, faldt mit sind fuldkommen til ro og jeg arbejdede mig med fuldkomment nærvær, ind i skulpturens formmæssige logik. Den var logisk på en måde, som virkede indiskutabel: simpel og overskuelig og samtidig super kompleks og uoverskuelig for blikket og intellektet. Den var med andre ord en container for en lang række formelle informationer og sanselige indtryk, og den kunne holde mig beskæftiget på en helt særligt dybt tilfredsstillende facon.

I dag ejer jeg denne lille skulptur. Jeg betragter den dagligt, og hver gang naturligvis først med genkendelsens glæde og dernæst med overraskelsens jubel. For jeg bliver tilsyneladende aldrig færdig med at se på den med nye øjne - den er 'sin egen' i en sådan grad, at jeg ikke kan bemægtige mig den og gøre den til en genstand, jeg tager for givet, ved at bilde mig ind, at jeg ved alt om den. Den bliver simpelthen ved med at fortælle mig nye ting, og derved åbner den mit sind og holder mig fast. Den er en portal ind til nuet, fordi den tvinger mig til at koncentrere mig, når jeg ser på den.

Vivian Høi Nielsen fortæller mig, at hendes drivkraft i forhold til at skabe kunst, hviler i troen på, at der findes en kontinuitet i verden. Og at vi er dybt forbundet med den ydre såvel som vores indre natur. Hendes keramiske skulpturer bærer derfor alle naturens præg, og de ligner natur og samtidig er de noget andet og mere end naturen selv.

"Når jeg skaber en skulptur, er der ingen afstand i det, jeg sanser - det der bliver til og det der forgår. Det er det samme, et spændingsfelt i stadier af liv og forfald. Det er en stor bevægelse, som jeg oplever på et dybere plan"

"Når jeg genkender noget i 'det fremmede' får jeg følelsen af en forankring i en bagvedliggende orden. Det kollektive ubevidste er i spil - en ubevidst hukommelse, som vi alle deler. En sådan sammenhængskraft afspejles i universelle grundformer eksempelvis kuglen, ellipsoiden, den logaritmiske spiral - og de er derfor ofte ramme for udforskning af mit ler. Det kan også være fænomener som havets dønninger, en strømhvirvel, horisontale vingesus fra en ørn, spor i strandsand - eller en sten i vandet, som giver nye strømninger"

"Fortællinger - som hele tiden er i gang på forskellige niveauer, når jeg arbejder. Der opstår et møde mellem et geometrisk og et organisk formsprog. Livet griber ind og processen genkendelse, fremmedhed, genkendelse fortsætter"

Vivian Høi Nielsen vil formidle denne dybe bevidsthed om vores forbindelse med naturens universelle kræfter. Hun er optaget af at fange en 'bevægelse' i leret, som næsten naturstridigt fastholdes i den færdige skulptur. Hun forfølger det latente øjeblik, hvor vi kan opleve, hvordan formen ligesom 'fryser' et kort sekund, og forestille os hvordan den igen bliver organisk, smidig og levende for at forandres, atter i bevægelse.

I årtusinder har mennesket været optaget af denne sammenhæng mellem det levende og det døde - mellem naturen og mennesket. I vores aktuelle klimakritiske nutid er afstanden til naturen større end nogensinde, af den grund er der behov for kunstnere, som kan belyse adskillelsen og skabe værker, der kan fungere som broer for beskueren at gå ind i naturtilstanden på.

I os bærer vi kendskabet til de arkariske grundformer - de findes overalt i naturen og vores kroppe, organer og i vores DNA. Af den grund genkender vi dem også selv om vi ikke er bevidste om det, det foregår energetisk og ubevidst. Hengiver vi os derimod med årvågenhed til sansningen af skulpturen, vil dette slægtskab formidle sig på et subtilt og bevidstgjort niveau.

For Vivian Høi Nielsen er det at skabe kunst forbundet med hendes egen dybtføjte trang til at 'komme til sine sanser'. Hun benytter forenklingens sprog til at skrælle 'alt det der larmer' af, for derved at give stilheden, roen og nuets kraft ordet tilbage. Det er et livsnødvendigt energiarbejde og et ønske om at nærme sig essensen i livets mysterier.

Åndedrættet spiller også en afgørende rolle i de keramiske værker, for de skal nøjagtig som vi og naturen, kunne 'ånde'. Af den grund bruges lette lerfarver og lave temperaturer i brændingen. Glasur giver en lukkede hinde på skulpturens overflade og 'strintes' derfor kun på med let hånd og efterlader naturtro stænk af farve og glathed på den porøse, forgængelige og åndende lerkrop.

Det er tydeligt at havet er den afgørende inspirationskilde, dels fordi det er Urmoderen i bogstavelig og symbolsk forstand. Havet tiltrækker os på grund af dets smidighed, dets transparens og ikke mindst fordi farver og lys forstærkes og blandes i vandet.

Havet er desuden en stærk metafor for følelser, og for alt det der foregår inde i os. Vi oplever det som adskilte størrelser, men i virkeligheden er denne adskillelse et kognitivt bedrag. Vi og naturen spejler os gensidigt i hinanden - og vi er ET. Nøjagtigt som en række forskere aktuelt klargør, når de peger på, hvorledes den ødelagte ydre natur er direkte proportional med vores ødelagte indre natur.

“Den ydre og den indre natur, ‘verdener inden i verdener’ er et tema jeg arbejder med, når jeg laver mine skulpturer med ‘net struktur’, hvor 2 eller 3 skulpturer er inden i hinanden. I gennemsigtigheden påvirker de hinanden og der opstår nye rum og sammenhænge.”

For Vivian Høi Nielsen er disse ting indlysende og helt centrale for hendes måde at være til stede i verden på. Som ergoterapeut i mere end tyve år, har hun stor erfaring med menneskets vilkår og udfordringer. I gennem en årrække i 0'erne fik hun mulighed for at tage Expressive Art uddannelsen, en ny retning inden for sundhedsfagene, der udbydes af ISIS Europe.

Uddannelsen udforsker skabende processer og der arbejdes med eksistens gennem dans, teater, musik, billedkunst og poesi med afsæt i en fænomenologisk filosofi. Den handler om at lade fænomener tale for sig selv uden at søge en forklaring bag. På den baggrund skaber Vivian Høi Nielsen sine værker i sit værksted i indre by i Århus.

*“At arbejde fænomenologisk er at tage afsæt i ‘det, som er’. Det vil altid være en oplevelse af ‘noget’ på baggrund af erfaringer og erindringer, fordi verden melder sig stemt - så vores sansning er ikke ren og objektiv (K.E. Løgstrup)
Når jeg giver form i mit ler er der ingen gentagelse. Bevægelsen og tilblivelsen sker hele tiden og verden sanses på ny - indtil skulpturen har besluttet sig og er trådt i karakter som sig selv”*

Matematikken spiller en lige så vigtig rolle, den manifesteres ikke tydeligt som en ensartende og ensrettende taktstok, den findes som en bagvedliggende genkendelig logik, nøjagtig som den jo også er tilstede i naturen som fraktaler genererede over det gyldne snit. I hvert eneste værk som Vivian Høi Nielsen skaber, ses mønstre og rytmiske forløb - men der er aldrig tale om kopier fra en form til den næste. Hver eneste centimeter på skulpturen har et autentisk præg, en særlighed i form af en lille næsten usynlig afvigelse. Det er disse små sanselige afvigelser og nuancer som giver skulpturen dens enestående livfuldhed og gør den sanselig og åben. Vivian Høi Niensens skulpturer arbejder sammen med lyset og de kaster skygger og disse sfæriske fænomener er væsentlige medspillere, som definerer værket i dets helhed og bidrager til dets livagtighed og forvandlingskraft.

For at opnå den tilstand må hvert værk være en meditation og den meditative proces må skinne igennem som både en gravitation og en elevation. Det er netop den oplevelse jeg beriges af, når jeg betragter min fine lille skulptur, og oplever hvordan den er i konstant forandring på sin plads i vindueskarmen, hvor dagslyset og skyggerne, den kaster, er meddelagtige i dens magiske transformationskraft - den bevæger sig nøjagtig som kunstneren har villet det, mellem tyngdekraftens forbindelse til jordens magnetfelt og svævende sfærisk lethed.